

ENDONEZYA ÜLKE RAPORU

TEMEL GÖSTERGELER

BAŞKENT	: Cakarta
YÜZÖLÇÜMÜ	: 1.904.443 km ²
NÜFUSU	: 261.989.000
YÖNETİM ŞEKLİ	: Başkanlık Sistemli Üniter Cumhuriyet
PARA BİRİMİ	: Endonezya Rupisi (IDR) 1 USD = 12,273 IDR
RESMİ DİLİ	: Endonezce
GSYH	: 1.010.937 (Milyon Dolar 2017)
KİŞİ BAŞI GSYH	: 3.859 Dolar (2017)
ENFLASYON ORANI	: % 3,72 (2017)
İŞSİZLİK ORANI	: % 5,33 (2017)
GSYİH BÜYÜME HIZI	: % 4,0 (2017)

ENDONEZYA HAKKINDA GENEL BİLGİLER

Güneydoğu Asya ile Avustralya anakaraları arasında uzanan bir adalar grubu devleti olan Endonezya'nın karasuları toplam yüzölçümünün yaklaşık olarak dört katı kadardır. Kuzeyde Malezya, doğuda Papua Yeni Gine ile komşu olup, batısında ve güneyinde Hint Okyanusu bulunmaktadır. 17 bin kadar adasıyla Endonezya pek çok önemli ticari ve stratejik su yollarını kontrol etmektedir. En büyük adaları Java, Sumatra, Bali, Kalimantan (Borneo), Sulawesi ve Papua (İrian Jaya)'dır. Endonezya topraklarının yarısından fazlası ormanlık olup, önemli bir bölümü de dağlık ve volkaniktir.

Endonezya dünyanın en kalabalık dördüncü ülkesidir. Doğurganlık düşerken nüfusun yaşlanacağı da öngörülmektedir. 2016 yılında 65 yaş üstü nüfus toplam nüfusun %5.3'ünü oluşturmuştur. 2030'a kadar oranın %8.4'e ulaşacağı tahmin edilmektedir.

Endonezya'da devlet ve hükümet başkanlığı Cumhurbaşkanlığı makamında toplanmıştır. Cumhurbaşkanı, Devlet Başkanlığı ve Hükümet Başkanlığı görevlerini yürütmekte olup, ayrıca Başbakan yoktur. Bakanlar, doğrudan Cumhurbaşkanı tarafından atanır veya azledilirler.

Endonezya'nın 2017 yılı GSYH'si yaklaşık 1.015 milyar dolar değerindedir. (IMF World Economic Outlook Database April 2018) 2017 yılı itibariyle dünyanın 16. büyük ekonomisidir. (IMF), 2017 yılı kişi başına düşen geliri (3.875 dolar) ile Endonezya 193 ülke arasında 118. Sıradadır. (IMF) 2017 yılında % 5 oranında büyüyen ekonominin 2018 yılında %5.3 oranında büyüyeceği tahmin edilmektedir. (IMF) Ülkenin güçlü yönleri arasında genç ve kalabalık nüfus, zengin doğal kaynaklar, disiplinli mali politikalar, düşük kamu borcu, küresel finansal krize dirençli bankacılık sistemi, istikrarlı uluslararası ilişkiler faktörleri sıralanmaktadır. (Euler Hermes Economic Research Country Report) Ülkenin zayıf yönleri arasında ise döviz kuru dalgalanmalarına ve dış şoklara karşı kırılganlığı, Malezya ve Tayland gibi bölge ülkeleriyle karşılaştırıldığında altyapısının eksikliği, emtia ihracatına özellikle Çin'e olan aşırı ihracat bağımlılığı ve yüksek derecede gelir dağılımı eşitsizliği faktörleri sıralanmaktadır. (Euler Hermes Economic Research Country Report)

Ülkenin kısa vadeli risk seviyesi 1 olup, düşük derecede risk seviyesine karşı gelmektedir. (1:en düşük, 4:en yüksek- Euler Hermes Economic Research, 1st quarter 2018-Country Risk Outlook) Orta vadeli ülke notu ise B olarak ifade edilmektedir. (AA:en düşük D:en yüksek- Euler Hermes Economic Research) İşgücünün %32'si tarım sektöründe istihdam edilmektedir. Endonezya dünyanın 3. büyük pirinç üreticisidir. Ayrıca, önemli miktarda palm yağı üretimi de yapılmaktadır. 7.7 milyon hektardan fazla işlenmeyen toprak mevcuttur. Bununla beraber düşük verimlilik söz konusudur.

Endonezya dünyanın en büyük Hindistan cevizi üreticisi, ikinci en büyük palmye yağı üreticisi, üçüncü en büyük kakao, dördüncü en büyük kahve, beşinci en büyük tütün ve çay üreticisidir. İmalat sektörü gayrisafi yurtiçi hasılanın %23.4'ünü oluşturmaktadır. İşgücünün %13'ü imalat sektöründe istihdam edilmektedir. Yabancı yatırımcılar son yıllarda birkaç milyar dolarlık petrol rafinerisi ve büyük bir çelik fabrikası inşa etmiştir. Otomobil imalatçıları yine son yıllarda önemli yatırımlar gerçekleştirmiştir. Madencilik üretiminin uzun vadede gelişeceği öngörülmektedir. Dünya nikel üretiminin %20'si, alüminyum üretiminin %10'u Endonezya'ya aittir.

ENDONEZYA DIŞ TİCARET VERİLERİ

YIL	İHRACAT (BİN DOLAR)	İTHALAT (BİN DOLAR)	DIŞ TİCARET HACMİ (BİN DOLAR)	DIŞ TİCARET DENGESİ (BİN DOLAR)
2012	190.031.839	191.690.908	381.722.747	-1.659.069
2013	182.551.754	186.628.631	369.180.385	-4.076.877
2014	176.036.194	178.179.340	354.215.534	-2.143.146
2015	150.366.281	142.694.802	293.061.083	7.671.479
2016	144.489.796	135.652.800	280.142.596	8.836.996
2017	168.810.043	157.388.168	326.198.211	11.421.875
2018 (Ocak- Mart)	44.272.905	43.958.524	88.231.429	314.381

EN FAZLA İHRACAT YAPTIĞI ÜLKELER

S.NO	ÜLKELER	2016 - İHRACAT (BİN DOLAR)	2017 - İHRACAT (BİN DOLAR)	DEĐİŐİM (%)
1	ÇİN	16.785.585	23.049.296	37,32%
2	AMERİKA BİRLEŐİK DEVLETLERİ	16.171.284	17.810.480	10,14%
3	JAPONYA	16.101.545	17.790.812	10,49%
4	HİNDİSTAN	10.093.804	14.083.573	39,53%
5	SİNGAPUR	11.246.432	12.767.193	13,52%
6	MALEZYA	7.112.008	8.467.527	19,06%
7	KORE CUMHURİYETİ	7.007.624	8.186.977	16,83%
8	FİLİPİNLER	5.270.873	6.627.222	25,73%
9	TAYLAND	5.392.399	6.462.142	19,84%
10	HOLLANDA	3.254.916	4.038.084	24,06%

EN FAZLA İTHALAT YAPTIĞI ÜLKELER

S.NO	ÜLKELER	2016 - İTHALAT (BİN DOLAR)	2017 - İTHALAT (BİN DOLAR)	DEĐİŐİM (%)
1	ÇİN	30.800.449	34.520.725	12,08%
2	SİNGAPUR	14.548.299	16.992.133	16,80%
3	JAPONYA	12.984.774	14.133.608	8,85%
4	MALEZYA	7.200.944	9.058.605	25,80%
5	TAYLAND	8.666.933	9.035.564	4,25%
6	AMERİKA BİRLEŐİK DEVLETLERİ	7.319.184	8.216.317	12,26%
7	KORE CUMHURİYETİ	6.674.577	7.874.212	17,97%
8	AVUSTRALYA	5.260.855	7.056.510	34,13%
9	HİNDİSTAN	2.872.737	3.965.350	38,03%

10	SUUDİ ARABİSTAN	2.725.033	3.512.905	28,91%
----	-----------------	-----------	-----------	--------

İHRACATINDA BAŞLICA ÜRÜNLER

S.NO	ÜRÜNLER	2017 İHRACAT (1.000 USD)	2018 (Ocak- Mart)
1.	Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler; bitümlü maddeler	36.866.869	10.286.605
2.	Hayvansal veya bitkisel katı ve sıvı yağlar ve bunların parçalanma ürünleri; hazır yemeklik yağlar	22.965.598	5.165.132
3.	Elektrikli makine ve ekipman ve bunların parçaları	8.468.098	2.095.283
4.	Kauçuk ve bunlardan ürünler	7.743.065	1.647.954
5.	Demiryolu veya tramvay vagonları dışındaki araçlar ve bunların parça ve aksesuarları	6.835.400	1.706.254
6.	Makine, mekanik aletler, nükleer reaktörler, kazanlar; bunların parçaları	5.873.102	1.441.088
7.	Doğal veya kültür incileri, değerli veya yarı değerli taşlar, değerli metaller, kaplı metaller	5.607.395	1.756.147
8.	Ayakkabılar, çoraplar ve benzerleri; bu tür eşyaların parçaları	4.911.848	1.277.312
9.	Örme giyim eşyası ve aksesuarı	4.146.463	1.153.535
10.	Ahşap ve ahşap eşya; odun kömürü	4.004.289	1.091.849

İTHALATINDA BAŞLICA ÜRÜNLER

S.NO	ÜRÜNLER	2017 İTHALAT (1.000 USD)	2018 (Ocak- Mart)
1.	Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler	27.990.093	7.223.930
2.	Makine, mekanik aletler, nükleer reaktörler, kazanlar; bunların parçaları	20.027.463	6.340.993
3.	Elektrikli makine ve ekipman ve bunların parçaları; ses kayıt cihazları ve çoğaltıcılar, televizyon	16.404.769	5.092.562
4.	Demir ve çelik	8.457.205	2.408.738
5.	Plastikler ve bunlardan yapılmış ürünler	7.409.624	2.131.109
6.	Demiryolu veya tramvay vagonları dışındaki araçlar ve bunların parça ve aksesuarları	6.170.272	2.064.095
7.	Organik kimyasallar	5.781.517	1.705.396
8.	Hububat	3.963.238	743.718

9.	Gıda endüstrisindeki kalıntı ve atıklar; hazırlanan hayvan yemi	2.935.088	520.691
10.	Şekerler ve şekerlemeler	2.642.552	365.578

TÜRKİYE – ENDONEZYA İLİŞKİLERİ VE DIŞ TİCARET VERİLERİ

Tarihi bağlar itibarıyla Türkiye ile Endonezya arasında her zaman dostane ilişkiler mevcut olmuştur. Türklerle olan ilişkilerin ilk izleri 12. yüzyıla kadar uzanmaktadır. O dönemde Endonezya'yı ziyaret eden Türk-İslam âlimleri İslam'ın bölgede yayılmasında etkili olmuşlardır. 16. yüzyılda Aceh Sultanlığı'nın artan Portekiz baskılarına karşı Osmanlı İmparatorluğu'ndan yardım talebi çerçevesinde iki ülke arasında resmi ilişkiler tesis edilmiştir.

Türkiye ve Endonezya BM, İslam İşbirliği Teşkilatı, G20, D-8 ve MIKTA gibi çok taraflı platformlarda işbirliği içinde çalışmaktadır. Ülkemiz, Endonezya'nın kurucu üyesi olduğu ASEAN'a Ağustos 2017'de Sektörel Diyalog Ortağı olmuştur. Cakarta Büyükelçiliğimiz 2010 yılından bu yana ASEAN'a akreditedir.

Endonezya, Türkiye'nin de üyesi olduğu D-8 ülkeleri içindedir. D-8'in diğer üyeleri Bangladeş, İran, Malezya, Pakistan, Nijerya ve Mısır'dır. Bu organizasyon, üyelerinin sosyal ve ekonomik ilişkilerinin zenginleştirilmesine yeni bir boyut katmaktadır. D-8'in amacı, üye ülkeler arasındaki ticareti ve işbirliğini artırmaktır.

Güneydoğu Asya'daki en büyük ekonomi olan ve 2030'da küresel en büyük 10 ekonomi arasına katılması beklenen Endonezya'nın dinamik nüfusu, büyüyen orta gelir sınıfı ve güçlü ekonomik potansiyeli, ticari ilişkilerimizin daha da geliştirilmesi için uygun bir zemin teşkil etmektedir.

Buğday unu, zeytinyağı, zeytin, domates salçası, kuru ve sert kabuklu meyveler, tütün, yaş meyve ve sebze gibi tarım ürünlerinin yanında, sanayi ürünleri olarak demir çelik ürünleri, değirmen makineleri, gıda işleme, paketleme makine ve ekipmanları, tekstil makineleri, ağaç işleme makineleri, inşaat malzemeleri, mermer, halı, seccade ve savunma sanayi ürünleri gibi ürünlerde Endonezya potansiyel bir pazardır.

YIL	İHRACAT (BİN DOLAR)	İTHALAT (BİN DOLAR)	DIŞ TİCARET HACMİ (BİN DOLAR)	DIŞ TİCARET DENGESİ (BİN DOLAR)
2007	173.736	1.359.928	1.533.664	-1.186.192
2008	284.426	1.408.895	1.693.321	-1.124.469
2009	248.791	1.017.888	1.266.679	-769.097
2010	250.772	1.476.659	1.727.431	-1.225.887
2011	307.971	1.931.717	2.239.688	-1.623.746
2012	243.621	1.795.778	2.039.399	-1.552.157
2013	230.995	1.989.683	2.220.678	-1.758.688

2014	227.583	2.043.491	2.271.075	-1.815.909
2015	207.000	1.638.245	1.845.246	-1.431.244
2016	253.636	1.424.722	1.678.358	-1.171.086
2017	236.667	1.506.817	1.743.484	-1.270.150
2018 (Ocak-Kasım)	243.760	1.252.475	1.496.235	-1.017.715

TÜRKİYE'NİN ENDONEZYA'YA İHRACATINDA BAŞLICA ÜRÜNLER

S.NO	ÜRÜNLER	2018 Ocak-Kasım İHRACAT (BİN DOLAR)
1.	İnorganik kimyasallar, kıymetli metal, radyoaktif element, metal ve izotopların organik-anorganik bileşikleri	36.222
2.	Kazanlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	31.124
3.	Tütün ve tütün yerine geçen işlenmiş maddeler	27.359
4.	Pamuk, pamuk ipliği ve pamuklu mensucat	16.827
5.	Halılar ve diğer dokumaya elverişli maddelerden yer kaplamaları	14.549
6.	Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı	13.770
7.	Tuz, kükürt, topraklar ve taşlar, alçılar, kireçler ve çimento	11.174
8.	Değirmencilik ürünleri, malt, nişasta, inülin, buğday gluteni	9.345
9.	Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı	8.898
10.	Demir veya çelikten eşya	6.877

TÜRKİYE'NİN ENDONEZYA'DAN İTHALATINDA BAŞLICA ÜRÜNLER

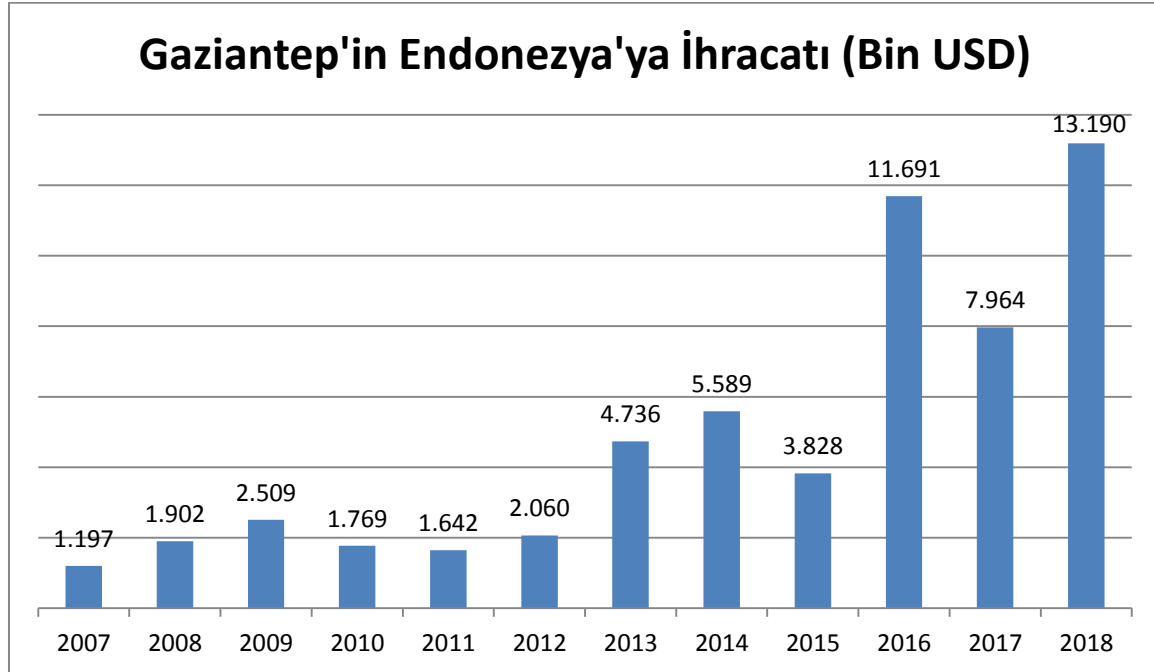
S.NO	ÜRÜNLER	2018 Ocak-Kasım İTHALAT (BİN DOLAR)
1.	Sentetik ve suni devamsız lifler	331.323
2.	Kauçuk ve kauçuktan eşya	161.597
3.	Sentetik ve suni filamentler, şeritler ve benzeri sentetik ve suni dokumaya elverişli maddeler	153.959
4.	Kağıt ve karton, kağıt hamurundan, kağıttan veya kartondan eşya	72.254
5.	Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-	65.607

	ses kaydetme-verme cihazları,aksam-parça-aksesuarı	
6.	Ayakkabılar, getrler, tozluklar ve benzeri eşya, bunların aksamı	52.886
7.	Hayvansal ve bitkisel katı ve sıvı yağlar, yemeklik katı yağlar, hayvansal ve bitkisel mumlar	49.326
8.	Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı	39.377
9.	Odun veya diğer lifli selülozik maddelerin hamurları, geri kazanılmış kağıt veya karton (döküntü, kırıntı ve hurdalar)	36.872
10.	Muhtelif kimyasal maddeler (biodizel, yangın söndürme maddeleri, dezenfektanlar, haşarat öldürücüler, vb.)	31.554

GAZİANTEP – ENDONEZYA DIŞ TİCARET VERİLERİ

Gaziantep'in Endonezya'ya yapmış olduğu ihracat yıllara göre incelendiğinde ihracatın 2012 yılına kadar aynı seviyelerde inişli çıkışlı bir tablo izlediği görülmektedir. 2012 yılından sonra yapılan ihracatta önemli oranda artışlar gözlemlense de 2015 yılında ciddi bir düşüşün ardından 2016 yılında en yüksek seviyeye ulaştığı görülmektedir.

En düşük ihracat 2007 yılında 1 milyon 197 bin dolarla gerçekleşirken, en yüksek ihracat 2018 yılında 13 milyon 190 bin dolarla kayda geçmiştir.

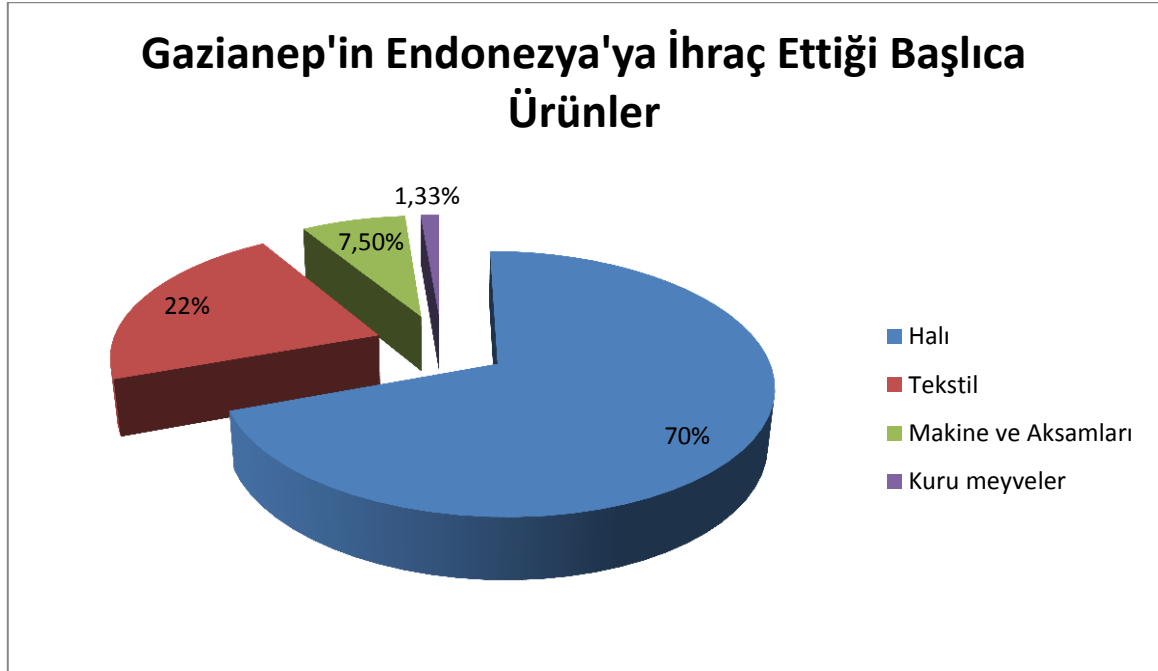
TÜRKİYE'NİN ENDONEZYA'YA YAPTIĞI İHRACATTA GAZİANTEP'İN PAYI

Türkiye'nin Endonezya'ya yaptığı ihracatta Gaziantep'in payı 2012 yılına kadar benzer seviyelerde kalmıştır. 2007 yılında yüzde 0,69'luk bir paya sahip olan Gaziantep, 2018 yılsonu itibariyle bu payını yüzde 5.41 seviyesine yükseltmiştir.

YILLAR	TÜRKİYE'NİN ENDONEZYAYA'YA İHRACATI (BİN DOLAR)	GAZİANTEP'İN ENDONEZYAYA'YA İHRACATI (BİN DOLAR)	GAZİANTEP'İN PAYI (%)
2007	173.736	1.197	0,69%
2008	284.426	1.902	0,67%
2009	248.791	2.509	1,01%
2010	250.772	1.769	0,71%
2011	307.971	1.642	0,53%
2012	243.621	2.060	0,85%
2013	230.995	4.736	2,05%
2014	227.583	5.589	2,46%
2015	207.000	3.828	1,85%
2016	253.636	11.691	4,61%
2017	236.667	7.964	3,37%
2018 (Ocak- Kasım)	243.760	13.190	5,41%

GAZİANTEP'İN ENDONEZYAYA İHRACATINDA BAŞLICA ÜRÜNLER

Gaziantep'in Endonezya'ya yaptığı ihracat ürünlerine baktığımızda ihracatın büyük kısmının halı ihracatından oluştuğu görülmektedir. Gaziantep'ten Endonezya'ya ihracat yapılan ürünlerin yüzde 70'i halı, yüzde 22'si de tekstil ürünlerinden oluştuğu görülmektedir. İhracatın kalan kısmında ise sırasıyla ve aksamaları ile kuru meyve ürünleri yer almıştır.

ENDONEZYA TİCARET TEMSİLCİLİKLERİMİZ VE KONSOLOSLUKLARIMIZ

Cakarta Ticaret Müşavirliği

MİSYON İSMİ	: Cakarta Ticaret Müşavirliği
GÖREV BÖLGESİ	: ENDONEZYA
ADRES	: Turkish Embassy Office of the Commercial Counsellor J1. HR Rasuna Said. Kav. 1, Kuningan JAKARTA 12950 / INDONESIA
TELEFON	: 0062 21 522 95 15
FAKS	: 0062 21 522 95 13 - 0062 21 52 26 056
E-POSTA	: cakarta@ekonomi.gov.tr

CAKARTA BÜYÜKELÇİLİĞİ

MİSYON İSMİ	: CAKARTA BÜYÜKELÇİLİĞİ - ENDONEZYA
ADRES	: Jl. H.R. Rasuna Said Kav.1 Kuningan Jakarta 12950 Indonesia
TELEFON	: +62 21 525 62 50 / +62 21 526 41 43
FAKS	: +62 21 522 60 56
E-POSTA	: embassy.jakarta@mfa.gov.tr
WEB	: http://cakarta.be.mfa.gov.tr/
Görev Bölgesi	: Endonezya Cumhuriyeti, Doğu Timor Demokratik Cumhuriyeti, Güneydoğu Asya Uluslar Birliği (ASEAN)